

"Madem fâni dünya hayatı, küçücük ve menfî milliyetin muvakkat menfaati ve selâmeti için bu harika fedakârlığı yapan Ermeni fedaileri karşımızda görünürler." Menfi milliyetin muvakkat menfaati, ifadesi ile izah eder misiniz?

"Bu haller münasebetiyle benden sordular ki: "Dehşetli fedaileri bulunan Ermeni komitesi sizden korkuyorlar ki, siz Van'da Erek Dağına çıktığınız zaman fedailer sizden çekinip dağılıyorlar, başka yere gidiyorlar. Acaba sizde ne kuvvet var ki öyle oluyor?"

"Ben de cevaben diyordum: 'Madem fâni dünya hayatı, küçücük ve menfî milliyetin muvakkat menfaati ve selâmeti için bu harika fedakârlığı yapan Ermeni fedaileri karşımızda görünürler. Elbette hayat-ı bâkiyeye ve pek büyük İslâm milliyet-i kudsiyesinin müspet menfaatlerine çalışan ve "Ecel birdir." itikad eden talebeler, o fedailerden geri kalmazlar.^(HAŞİYE) Lüzum olsa o kat'î ecelini ve zâhirî birkaç sene mevhum ömrünü milyonlar sene bir ömre ve milyarlar dindaşların selâmetine ve menfaatine tereddütsüz, müftehirâne feda ederler.'"

"HAŞİYE: Kardeşlerim nâmına âcizâne diyorum ki: Lüzum olursa, inşaallah çok ileri geçeceğiz. Bizler dinde olduğu gibi kahramanlıkta da ecdâdımızın vârisleri olduğumuzu göstereceğiz."⁽¹⁾

Buradaki **"geçici menfaat"** Ermenilerin milliyetçilik duygusu ile kenetlenip yine milliyetlerinin selameti için hayatlarını feda edecek kadar cesaret göstermeleridir.

Üstad Hazretleri, Ermeni fedailerini bu denli kahraman ve yiğit yapan şeyin, milliyetçilik düşüncesinden hasıl olan milli gayret olduğunu söylüyor. Yani bir Ermeni kendini milliyet havuzunda eritip her şeyini milleti olarak gördüğü için, bir nevi Ermeni milletin kuvvet ve cesaretinin bu şahısta temerküz ettiğini ifade ediyor. Bu şahıs hareket ederken milleti namına hareket ediyor, ölürken de milleti namına ölüyor.

"Kimin himmeti milleti ise o millet kadar kuvvet kazanır; kimin himmet ve gayreti kendi şahsı ise o kadar kuvvet ve metanet kazanır." kaidesince, insanın düşünce ve gayreti ne kadar geniş ise cesaret ve yiğitliği de o kadar geniş

olur; ne kadar dar ise cesaret ve yiğitliği de o kadar dar olur.

Burada Kürt aşiretlere hitap edildiği için, Üstad Hazretleri onlara şöyle diyor istiyor sanki:

"Sizin himmet ve gayretiniz bir Ermeni fedaisi gibi kendi milliyeti değil, ancak mensubu olduğunuz aşiretiniz kadardır. O zaman sizin düşünce ve gayretiniz ancak basit bir aşiret kadar olur, bu da cesaret ve gayreti daraltıyor. Yani bir insan milleti için kendini feda eder ama aşiret ve ağasının hatırı için kolay kolay feda etmez. Ama biz himmet ve gayretimizi İslam milliyeti ile genişletirsek, yani aşiret milliyetçiliğinden İslam milliyetçiliğine intikal edebilirsek, o zaman kahramanlık ve cesaretle kimse bizim elimize su dökemez. Nitekim tarihte bunun vesika ve örnekleri çoktur."

"Şayet bir Ermeni kendi milliyeti hesabına değil de daha dar daireler için hareket etse idi, o zaman aynı yiğitlik ve kahramanlığı gösteremeyecekti. Hatta daha rezil ve korkak bir hale girecekti. Zira onda iman nuru yoktur."

"Demek bizim kurtuluşumuz ve kahramanlığımız İslam milliyetçisi olmakla mümkündür. İnsan kendisini feda edecek ise, esaslı ve mühim bir şeye feda etmelidir. İslam milliyetinden daha esaslı ve mühim bir milliyet de yeryüzünde yoktur."

(1) bk. [Şualar, Muhtelif Mektuplar](#).